

Gestengene er, saa langt som Saltvandsfloderne og da ganske særlig Sommerfloden af 11. Juni 1913 naaede, ændrede i den Retning, at de (Ferskvands-) Planter, der ikke kunde taale Saltvandet, gik ud og i Løbet af kort Tid (Vegetationsperioden af 1914 og 1915) erstattedes af andre Planter, der kunde taale Saltvandet, især af de Former af Rød Svingel (*Festuca rubra*) og Krybhvene (*Agrostis alba*), som har denne Evne, og som derfor nærmere maa betragtes som Marsk- end Gestplanter. Det maa i denne Forbindelse bemærkes, at begge disse Planter er værdifulde Græsser, dog mere som Grundlag for Afgræsning end for Slæt. Den Ændring, der saaledes foregik — desværre er den hidtil udeblevet indenfor enkelte Omraader —, maa derfor betegnes som en Forbedring af de naturlige Vilkaar for Udbyttet af Engene.

Tilsvarende Ændringer af Vegetationsforholdene er utvivlsomt paa intet andet Punkt i Danmark foregaaet i saa kort Tid, idet man jo ikke paa noget Sted har oplevet saadanne Indgreb fra Menneskers og Naturens Side som det, der foregik ved Hvide Sande Kanalens Aabning og i det derpaa følgende Tidsrum, indtil Gennemløbet lukkedes.

Jeg har forstaaet Spørgsmaalet saaledes: Vil det Præg af Marsk, tidligere Gestenge har antaget efter Hvide Sande Kanalens Aabning, videre udvikles, fuldstandiggøres og vedligeholdes ad den Vej, Kommissionen af 1914 foreslaar for Ordningen af Afløbsforholdene for Ringkøbing Fjord?

Derom kan man ingen Erfaring have hentet andetsteds fra. Men sandsynligvis vil Effekten blive meget mindre med en regulerbar Frisluse med ca. 350 m² Gennemløbsprofil end med et frit Løb paa ca. 1000 m² Profil. Og endda maa det erindres, at den ovenfor omtalte Revolution i Vegetationsforholdene fra Gestengene var betinget af de rent ekstraordinære Vejrforhold, der raadede den 11. Juni 1913, paa et Tidspunkt altsaa, da Vegetationen forlængst var ude af Hvile, var i Grøde og meget modtagelig for Paavirkning af det salte Vand. Saadanne Sommerfloder indtræffer naturligvis ikke, saafremt den foreslaaede regulerbare Frisluse kommer til Udførelse.

b) Noget aldeles bestemt om Saltvandets Indflydelse paa Væksten af Tagrør foreligger mig bekendt ikke i Litteraturen. Men ad indirekte Vej, gennem Iagttagelser dels fra Ringkøbing og Stadil Fjorde, hvilke er anførte i Underbilaget til Bilag 9, dels andetsteds fra mener jeg at maatte slutte, at Rørskær af blot nogenlunde stor økonomisk Værdi ikke vil kunne trives, saafremt Vandet i Ringkøbing Fjord i Vegetationstiden faar et Saltindhold af ca. 2 ‰ (se Kommissionens Betænkning, Side 30).

Ad Spørgsmaal 4. Statens Arealer af Tipperne er Marskenge, dog kun med en Klægdtybde af 20—30 cm over Sand. Under Saltvandsslusen vil disse Enge uden Tvivl bevares som Marskenge. Under Ferskvandsslusen vil de blive saa højt liggende, saa tørre, at det sikkert ikke vil være rentabelt at bevare dem som Eng, men de vil afgive en utvivlsomt fortrinlig Dyrkningsbund.

Hvad der menes med Statens Areal af Værnenge, er mig ubekendt.

Statens Areal Klægbanken er ødelagt efter Hvide Sande Kanalens Aabning. Den vil under Saltvandsslusen formentlig atter blive til Eng (Marskenge). Under Ferskvandsslusen vil den i Forening med de omliggende store Grunde blive til Ferskvandseng, omgivet af vistnok værdifulde Rørskær.

A. M e n t z.